

דוגמה לשילוב ציטוט ארוך

קרול גיליגן¹ מסבירה את הטענה לפיה נשים מדברות "בקול שונה" בעזרת מחקר מפורסם שבו הציגו בפני ג'ק ואיימי, ילד וילדה בני 11, את המקרה ההיפותטי הזה: אשתו של היינץ חולה במחלה קשה. התרופה למחלה מצויה בבית מרקחת מסוים, אך להיינץ אין מספיק כסף כדי לקנות אותה. השאלה ששאלו את הילדים היא אם היינץ צריך לגנוב את התרופה. ג'ק עונה על הדילמה המוסרית באופן חד משמעי ומשיב שבמקרה כזה מותר לגנוב את התרופה. איימי מהוססת יותר ואינה רואה את המקרה כבעיה שיש לה פתרון אחד ברור. היא מעלה חששות (אם היינץ יגנוב את התרופה אולי יישלח לכלא ומצב זה עלול להחמיר את מצבה של אשתו) והיא מציעה פתרונות חלופיים (אולי כדאי שיקח הלוואה, היינץ ואשתו צריכים לשוחח על זה).

לכאורה, ולפי הסולם המקובל, אפשר היה לטעון שרמת ההתפתחות המוסרית של ג'ק גבוהה מזו של איימי. הוא מבין שיש כאן שני ערכים מתנגשים, החיים וזכות הקניין, ומכריע שהראשון גובר ושולעתים מותר להפר את החוק. כך, אפשר לטעון שתגובתה של אמי מבטאת רמה מוסרית נמוכה והיעדר יכולת לחשיבה שיטתית. גיליגן דוחה את הטענות הללו. לדידה, בניגוד לתפיסה הגברית שמייצג ג'ק, תפיסה של שחור ולבן (לגנוב או לא לגנוב), איימי מייצגת תפיסה שונה של העולם, הבנה נשית שרואה גם פתרונות ביניים אפורים (הלוואה) ומעלה אפשרות של תקשורת בין-אישית שאינה עולה על דעתו של ג'ק.

למעשה, כותבת גיליגן, אמי רואה את הדילמה בצורה שונה:

בדילמה של היינץ רואים שני הילדים הללו שתי בעיות מוסריות שונות לגמרי. ג'ק רואה בה התנגשות בין חיי אדם לבין זכות הקניין, דילמה שניתן לפתור באמצעות הסק מסקנות לוגית. אמי רואה בה פיסת מארג יחסים אנושי, שאת קרעיה יש להטליא בחוטי רקמתה. למעשה, מתוך תפיסות שונות בתחום המוסרי, בודקים הילדים שאלות שונות זו מזו מעצם מהותן, וכך הם מגיעים לשאלות שונות לחלוטין.²

מדובר בתפיסת עולם אחרת ואין בסיס להנחה ההיררכית. טענתן של הפמיניסטיות המשתייכות לזרם התרבותי היא שלנשים יש אתיקה של אכפתיות ושל דאגה לזולת, שהיא למצער, טובה לא פחות מן האתיקה הגברית של זכויות. למעשה, עולמנו היה טוב יותר לו האתיקה הנשית הייתה מקבלת בו מקום רב יותר.

¹ גיליגן, קרול, בקול שונה: התיאוריה הפסיכולוגית והתפתחות האשה, תרגום: נעמי בן חיים, הקיבוץ המאוחד, ספריית פועלים, 1995.
² שם, 52.